

ZAKON O ODNOSIMA REPUBLIKE HRVATSKE S HRVATIMA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju odnosi Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, osnivaju se Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, uvodi se Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva, uređuju se odnosi između tijela koja u svom djelokrugu imaju poslove vezane za Hrvate izvan Republike Hrvatske, zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te jačanje njihovih zajednica, način ostvarivanja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, propisuju se mjere i aktivnosti pri povratku i useljavanju, kao i druga pitanja od značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona Hrvati izvan Republike Hrvatske su:

- pripadnici suverenog i konstitutivnog hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Hrvati u Bosni i Hercegovini),
- pripadnici hrvatske manjine u europskim državama (u daljnjem tekstu: hrvatska manjina),
- Hrvati iseljenici u prekomorskim i europskim državama i njihovi potomci (u daljnjem tekstu: hrvatsko iseljeničtvo/dijaspora).

Članak 3.

Ovaj Zakon odnosi se na Hrvate izvan Republike Hrvatske:

- s hrvatskim državljanstvom,
- sa »Statusom Hrvata bez hrvatskog državljanstva« (u daljnjem tekstu: Status) i
- bez hrvatskog državljanstva i bez Statusa.

Članak 4.

Hrvati izvan Republike Hrvatske su ravnopravan dio jednog i nedjeljivog hrvatskog naroda.

Članak 5.

U cilju promicanja veza s Republikom Hrvatskom, slijedom Ustavom Republike Hrvatske i Strategijom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Strategija) preuzetih obveza, Republika Hrvatska svoj odnos s Hrvatima izvan Republike Hrvatske temelji na uzajamnoj suradnji i pružanju pomoći te jačanju njihovih zajednica, uvažavajući pri tome sve posebnosti i različite potrebe hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske.

Članak 6.

Skrb za Hrvate izvan Republike Hrvatske sastavni je dio unutarnje i vanjske politike Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska zauzima se za provedbu svih dvostranih i mnogostranih međunarodnih ugovora i ostalih međunarodnih instrumenata kojima se štite interesi, prava i položaj Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska se zalaže za priznanje i unapređenje položaja hrvatske manjine u državama u kojima žive.

Republika Hrvatska se zalaže za puno ostvarenje jednakopravnosti i konstitutivnosti hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini.

Republika Hrvatska vlastitim zakonodavstvom poduzima mjere i aktivnosti za jačanje položaja Hrvata izvan Republike Hrvatske na području Republike Hrvatske.

Članak 7.

Republika Hrvatska zauzima se za očuvanje i jačanje položaja i identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske kroz učenje jezika, kulturu, obrazovanje, znanost, gospodarstvo, zdravstvo i socijalnu politiku i šport.

Republika Hrvatska poduzima mjere kojima potiče povratak hrvatskih iseljenika i useljavanje njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku.

Hrvati izvan Republike Hrvatske ostvaruju sva prava i obveze propisane posebnim zakonima iz područja školskog i visokoškolskog obrazovanja, zapošljavanja, natječaja i stipendija, zdravstvenog osiguranja i drugo.

Nadležni ministri donose pravilnike za ostvarivanje prava iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 8.

Republika Hrvatska omogućava uključivanje Hrvata izvan Republike Hrvatske u društveni i politički život Republike Hrvatske.

Članak 9.

Republika Hrvatska povezuje sve Hrvate, kako one u Republici Hrvatskoj, tako i one izvan Republike Hrvatske, u ostvarivanju hrvatskog kulturnog zajedništva kao skupa svih kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, informativnih, gospodarskih, sportskih i drugih društvenih djelatnosti bitnih za očuvanje i jačanje hrvatskoga identiteta i prosperiteta.

Članak 10.

Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi odluku o proglašenju »Dana Hrvata izvan Republike Hrvatske«.

Članak 11.

Vlada Republike Hrvatske dodjeljuje posebna priznanja zaslužnim osobama, udrugama i institucijama za izniman doprinos jačanju odnosa i suradnje između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske uredbom će detaljnije propisati kriterije za dodjelu priznanja, nazive i predlagatelje priznanja.

II. NOSITELJI ODNOSA I SURADNJE

Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Članak 12.

Osniva se Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ured) kao središnje tijelo državne uprave nadležno za područje odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Članak 13.

Djelokrug Ureda je:

- koordinacija i nadzor aktivnosti između nadležnih ministarstava, drugih tijela državne uprave i ostalih nositelja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- briga za zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- briga za očuvanje i jačanje identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- uspostavljanje, održavanje i promicanje veza s Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- jačanje suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i izrada komunikacijske strategije za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- u suradnji s drugim nadležnim ministarstvima, obavlja poslove koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak iseljenika/dijaspore u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj,
- predlaže politiku poticanja i pomoći povratka i useljavanja,
- provođenje mjera i programa za integraciju Hrvata povratnika i useljenika,
- pružanje pomoći u poduzetničkim ulaganjima,
- gospodarska potpora povratku i održivom opstanku Hrvata kao konstitutivnog naroda u Bosni i Hercegovini i hrvatske manjine u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Republici Kosovo,
- gospodarska potpora i drugim hrvatskim zajednicama po potrebi,
- provođenje Strategije i predlaganje projekata i provedbenih planova, kao i nadzor njihove provedbe,
- vođenje propisanih evidencija o Hrvatima izvan Republike Hrvatske,
- planiranje i osiguranje financijskih sredstava za programe i projekte Hrvatima izvan Republike Hrvatske i
- drugi poslovi propisani posebnim zakonom.

Članak 14.

Radom ureda upravlja predstojnik, u položaju zamjenika ministra, kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog predsjednika Vlade, a koji je za svoj rad odgovoran predsjedniku Vlade i Vladi.

Predstojnik ima jednog zamjenika.

U Uredu će se imenovati savjetnici s posebnim položajem za pitanja Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske manjine te hrvatskog iseljništva/dijaspore.

Vlada Republike Hrvatske uredbom će detaljno propisati unutarnje ustrojstvo i druga pitanja od značaja za rad Ureda.

Članak 15.

Ured priprema godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske koje se podnosi Hrvatskome saboru.

Ostali nositelji odnosa i suradnje

Članak 16.

Ostali nositelji odnosa i suradnje su:

- Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- ministarstva nadležna za vanjske poslove, unutarnje poslove, znanost, obrazovanje, šport, kulturu, gospodarstvo, poduzetništvo, rad i mirovinski sustav, zdravstvo, socijalnu skrb, turizam, regionalni razvoj i financije,
- Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske Hrvatskoga sabora,
- Hrvatska matica iseljenika i
- druga tijela i institucije koja u svom djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske ili bi njihova djelatnost mogla biti od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Članak 17.

Vlada Republike Hrvatske osniva Savjet za Hrvate izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Savjet).

Savjet je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje pruža pomoć Vladi Republike Hrvatske u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Članak 18.

Članovi Savjeta su predstavnici Hrvata izvan Republike Hrvatske i članovi po položaju.

Članovi Savjeta iz reda pripadnika Hrvata izvan Republike Hrvatske su predstavnici udruga, organizacija i institucija Hrvata izvan Republike Hrvatske, osobe uvažene u sredini u kojoj žive, angažirane na očuvanju i jačanju hrvatskog identiteta svojih zajednica i na unapređenju odnosa s hrvatskom domovinom.

Članovi Savjeta po položaju su predstavnici državnih tijela i institucija, Katoličke crkve i organizacija civilnoga društva.

Članak 19.

Zajednice Hrvata izvan Republike Hrvatske svoje predstavnike u Savjet predlažu iz redova najznačajnijih i najbrojnijih udruga, organizacija, institucija ili drugih oblika organiziranja, na mandat od četiri godine (primjer: iz Hrvatskog svjetskog kongresa i drugih).

Zastupljenost predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske u Savjetu određuje se sukladno brojnosti i značaju Hrvata u dotičnoj državi, aktivnosti i povezanosti zajednice s Republikom Hrvatskom, kao i radu na afirmaciji ugleda i interesa Republike Hrvatske, kako slijedi:

- devet članova predstavnika Hrvata iz Bosne i Hercegovine od kojih jedan predstavnik Katoličke crkve iz Bosne i Hercegovine,
- sedamnaest članova predstavnika hrvatske manjine,
- dvadeset i devet članova predstavnika hrvatskog iseljništva/dijaspore.

Članak 20.

Broj članova Savjeta, predstavnika hrvatske manjine, po državama:

- tri iz Srbije,
- po dva iz Austrije, Mađarske i Slovenije,
- po jedan iz Bugarske, Crne Gore, Češke, Italije, Kosova, Makedonije, Rumunjske i Slovačke.

Članak 21.

Broj članova Savjeta, predstavnika hrvatskog iseljništva/dijaspore, po državama:

- pet iz Sjedinjenih Američkih Država,
- po tri iz Australije, Kanade i Savezne Republike Njemačke,

- po dva iz Argentine i Čilea,
- po jedan iz Austrije, Brazila, Francuske, Italije, Južnoafričke Republike, Novog Zelanda, Švedske, Švicarske i Ujedinjenog Kraljevstva,
- jedan skupno za Belgiju, Dansku, Luksemburg, Nizozemsku i Norvešku,
- jedan skupno za Boliviju, Ekvador, Paragvaj, Peru, Urugvaj i Venezuelu.

Članak 22.

Članovi Savjeta po položaju su:

- predstojnik Ureda i njegov zamjenik,
- zamjenici ministara u ministarstvima nadležnima za vanjske poslove, unutarnje poslove, znanost, obrazovanje, šport, kulturu, gospodarstvo, poduzetništvo, rad i mirovinski sustav, zdravstvo i socijalnu skrb, turizam, regionalni razvoj i financije,
- zastupnici u Hrvatskom saboru koji predstavljaju Hrvate izvan Republike Hrvatske,
- ravnatelj Hrvatske matice iseljenika,
- predstavnici sveučilišne zajednice,
- ravnatelj Državnog zavoda za statistiku,
- predstavnik Hrvatske radiotelevizije,
- predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti,
- predstavnik Katoličke crkve (ravnatelj inozemne pastve),
- predstavnik Nacionalne sveučilišne knjižnice,
- predstavnik znanstvenih institucija koje se bave pitanjima Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- predstavnici Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore,
- predstavnik Hrvatske udruge poslodavaca,
- predstavnik nevladinih udruga koje u svom djelovanju promiču razvijanje odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (primjer: udruga »Prsten« i druge).

Članak 23.

Članove Savjeta, predstavnike Hrvata izvan Republike Hrvatske imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze.

Članak 24.

Savjet na svoju sjednicu može pozvati najviše predstavnike vlasti Republike Hrvatske, ministre i druge osobe od značaja za rad Savjeta.

Članak 25.

Predsjednik Savjeta bira se na prijedlog i iz redova predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske. Izbor predsjednika i druga pitanja od značaja za ustroj i rad Savjeta propisuju se Poslovníkom o radu Savjeta.

Članak 26.

Savjet podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske o zauzetim stajalištima i donesenim zaključcima.

Članak 27.

Prvu sjednicu Savjeta saziva predstojnik Ureda.

Prvom sjednicom predsjedava najstariji član Savjeta.

Na prvoj sjednici članovi Savjeta biraju predsjednika i četiri potpredsjednika koji su predstavnici Hrvata iz Bosne i Hercegovine, hrvatske manjine, hrvatskih iseljenika/dijaspore iz europskih država te hrvatskih iseljenika/dijaspore iz preoceanskih država.

Na prvoj sjednici Savjet donosi Poslovníkom o radu, dvotrećinskom većinom glasova članova s pravom glasa.

Članovi Savjeta po položaju sudjeluju u radu Savjeta bez prava glasa.

Članak 28.

Savjet se sastaje najmanje jednom godišnje u Republici Hrvatskoj.

Savjet redovito raspravlja o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i drugim pitanjima od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Članak 29.

Administrativne i tehničke poslove za Savjet obavlja Ured.

Nadležna ministarstva

Članak 30.

Nadležna ministarstva koja u svojem djelokrugu imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske dužna su obavljanje tih poslova koordinirati s Uredom.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove u suradnji s Uredom brine o statusu Hrvata izvan Republike Hrvatske, te uspostavlja, održava i promiče veze sa svim njihovim oblicima organiziranja u državama u kojima žive.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Članak 31.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao matično radno tijelo Hrvatskoga sabora zaduženo za Hrvate izvan Republike Hrvatske, u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti surađuje s Uredom i Savjetom u ostvarivanju ciljeva iz ovoga Zakona i Strategije.

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske na svoje sjednice, po potrebi, poziva predstojnik Ureda.

Hrvatska matica iseljenika

Članak 32.

Hrvatska matica iseljenika svojim djelovanjem usmjerena je na očuvanje i razvoj hrvatskog nacionalnog, jezičnog i kulturnog identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Osnivanje, status i poslovi Hrvatske matice iseljenika uređuje se Zakonom o Hrvatskoj matici iseljenika.

Osnivač Hrvatske matice iseljenika je Republika Hrvatska.

Osnivačka prava u ime Republike Hrvatske obavlja Ured.

Statut Hrvatske matice iseljenika donosi se uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

III. ZAŠTITA PRAVA I INTERESA HRVATA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE TE JAČANJE NJIHOVIH ZAJEDNICA

Očuvanje hrvatskog jezika, kulture i identiteta

Članak 33.

Republika Hrvatska omogućava Hrvatima izvan Republike Hrvatske besplatno učenje početnih semestara hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj, u skladu s pravilnikom koji donosi predstojnik Ureda.

Ured omogućava pohađanje hrvatske nastave među hrvatskom manjinom i iseljeništvom/dijasporom, pokreće programe učenja hrvatskog jezika i kulture te podržava programe za koje postoji interes.

Ured će omogućiti korištenje e-obrazovanja, kao i udžbenika iz Republike Hrvatske za učenje hrvatskog kao drugog jezika u zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska potiče osnivanje lektorata hrvatskog jezika i književnosti na stranim visokim učilištima, kao i utemeljenje katedri za hrvatski jezik na sveučilištima u inozemstvu, u sredinama gdje žive Hrvati.

Republika Hrvatska osigurava financijska sredstva za stipendiranje učenika i studenata u njihovim lokalnim sredinama i u Republici Hrvatskoj, a sve u svrhu unapređenja znanja i intelektualnog potencijala hrvatskih zajednica u inozemstvu, u skladu s pravilnikom koji donosi predstojnik Ureda.

Informiranje i povezivanje

Članak 34.

Ured informira Hrvate izvan Republike Hrvatske putem internetskih tehnologija, prikladnih publikacija, neposrednom komunikacijom te osigurava distribuciju potrebnih informacija medijima u Republici Hrvatskoj i medijima Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Radi djelotvornog obavljanja poslova i informiranja Hrvata izvan Republike Hrvatske, Ured osniva administrativno-komunikacijsku mrežu između državnih tijela, Hrvatske matice iseljenika i drugih institucija u Republici Hrvatskoj, uključujući diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Hrvatske.

Hrvatska radiotelevizija, kao javna ustanova, na temelju svojih zakonskih obveza, izrađuje plan i program rada za radio, televiziju i javne radiodifuzijske usluge za Hrvate izvan Republike Hrvatske te usklađuje termine emitiranja i čini ih dostupnima.

Informiranje Hrvata izvan Republike Hrvatske i promocija Republike Hrvatske u svijetu od javnog je interesa, te će Hrvatska radiotelevizija proizvoditi i objavljivati multimedijalni program s višezjezičnim televizijskim i radijskim sadržajima što će se urediti ugovorom između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske radiotelevizije.

Članak 35.

Republika Hrvatska potiče gospodarske aktivnosti Hrvata u susjednim i okolnim zemljama s ciljem očuvanja, opstanka i razvoja njihovih zajednica.

Primitak u hrvatsko državljanstvo

Članak 36.

Sukladno Zakonu o hrvatskom državljanstvu, ubrzat će se primitak u hrvatsko državljanstvo Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva

Članak 37.

Uvodi se Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva koji mogu dobiti Hrvati izvan Republike Hrvatske bez hrvatskog državljanstva, supružnici koji nemaju hrvatsko podrijetlo, njihova djeca (rođena i posvojena) te prijatelji hrvatskog naroda i Republike Hrvatske koji njeguju hrvatski identitet i promiču hrvatsko kulturno zajedništvo.

Priznavanje Statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva ne prejudicira pripadnost hrvatskom narodu u postupku primitka u hrvatsko državljanstvo.

Članak 38.

Zahtjev za stjecanje Statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva podnosi se Uredu putem diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske.

Ured o zahtjevu odlučuje rješenjem. Protiv rješenja može se podnijeti žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

O žalbama odlučuje Povjerenstvo sastavljeno od tri člana koje imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 39.

Pripadnici hrvatskog naroda, njihovi supružnici i djeca uz zahtjev prilažu dokaz o pripadnosti hrvatskom narodu.

Stranci, prijatelji hrvatskog naroda i Republike Hrvatske, uz zahtjev prilažu odgovarajuću dokumentaciju kojom se potvrđuje predanost njegovanju hrvatskog identiteta i promicanju hrvatskog kulturnog zajedništva (preporuke udruga i institucija hrvatskih zajednica, potvrde o članstvu u hrvatskim organizacijama i dr.).

Članak 40.

Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva prestaje dobivanjem hrvatskog državljanstva, odricanjem i oduzimanjem.

Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva prestaje oduzimanjem ako osoba svojim ponašanjem šteti ugledu Republike Hrvatske i hrvatskih zajednica.

Članak 41.

Osobe kojima je priznat Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva u smislu ovoga Zakona neće se smatrati strancima pri ostvarivanju pogodnosti u području školskog i visokoškolskog obrazovanja, zapošljavanja, natječaja i stipendija, zdravstvenog osiguranja i drugo, što će se urediti posebnim zakonima.

Nadležni ministri donose provedbene propise za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka.

Pogodnosti za Hrvate bez hrvatskog državljanstva i bez Statusa

Članak 42.

Republika Hrvatska u skladu sa Zakonom o strancima, pripadnicima hrvatskog naroda bez hrvatskog državljanstva i bez Statusa omogućava ubrzani postupak stjecanja privremenog boravka, radnih i poslovnih dozvola i druge pogodnosti sukladno posebnim zakonima.

Pogodnosti pri boravku u Republici Hrvatskoj

Članak 43.

Uvodi se »Hrvatska kartica« (Croatia Card) kojom zainteresirane institucije i gospodarski subjekti omogućavaju Hrvatima izvan Republike Hrvatske povoljniji pristup određenim uslugama, povoljnije uvjete turističkih putovanja, organiziranog boravka i sudjelovanja na kulturnim događanjima.

Predstojnik Ureda donosi pravilnik kojim će se detaljnije urediti područja pogodnosti i način izdavanja »Hrvatske kartice«.

Uključivanje u društveni i politički život Republike Hrvatske

Članak 44.

Republika Hrvatska osigurava uključivanje Hrvata izvan Republike Hrvatske u društveni i politički život Republike Hrvatske kroz njihovu zastupljenost u Hrvatskom saboru i u Savjetu Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Članak 45.

U provedbi vanjske politike Republika Hrvatska vodi brigu da diplomatsko-konzularna predstavništva rade na ostvarivanju ciljeva propisanih ovim Zakonom.

Ured je putem ministarstva nadležnog za vanjske poslove povezan i surađuje s diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske, s ciljem obavljanja poslova iz svoje nadležnosti.

IV. RAZVOJ SURADNJE S HRVATIMA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 46.

Republika Hrvatska surađuje sa svim oblicima organiziranja Hrvata u svijetu (udruge, organizacije, institucije, kulturni centri, hrvatske katoličke misije i dr.) i pruža im potporu u svrhu očuvanja hrvatskog identiteta, odnosno promicanja hrvatskog jezika, kulture i tradicije te razvija kulturnu, obrazovnu i znanstvenu, gospodarsku, športsku i drugu suradnju.

Kulturna suradnja

Članak 47.

Republika Hrvatska, u svrhu ostvarivanja hrvatskog kulturnog zajedništva, potiče:

- povezivanje udruga i kulturnih institucija iz Republike Hrvatske s udrugama i institucijama Hrvata izvan Republike Hrvatske i istih međusobno,
- razmjenu hrvatskoga kulturnog stvaralaštva i baštine nastale u lokalnim zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske s Republikom Hrvatskom,
- uspostavu hrvatskih kulturnih instituta/centara u zemljama s hrvatskim zajednicama.

Obrazovna i znanstvena suradnja

Članak 48.

Republika Hrvatska povezuje svoje obrazovne i znanstvene institucije i pojedince s hrvatskim udrugama, institucijama i pojedincima izvan Republike Hrvatske, a sve s ciljem obostrane suradnje i ujedinjavanja hrvatskog ljudskog, profesionalnog, znanstvenog i stručnog potencijala u domovini i svijetu.

Znanstveno-istraživački rad o Hrvatima izvan Republike Hrvatske

Članak 49.

Republika Hrvatska potiče sustavno istraživanje i proučavanje problematike Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske manjine i hrvatskog iseljništva/dijasporu.

Vlada Republike Hrvatske će utemeljiti dokumentacijski centar i muzej o Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Športska suradnja

Članak 50.

Republika Hrvatska potiče i pomaže organiziranje športskih natjecanja i susreta Hrvata izvan Republike Hrvatske, u Republici Hrvatskoj i njihovim sredinama, te promidžbu istih u medijima.

Republika Hrvatska prati mlade nadarene i vrhunske športaše Hrvate izvan Republike Hrvatske i potiče njihovo uključivanje u hrvatske klubove i nacionalne vrste.

Članak 51.

U svrhu praćenja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Ured prikuplja podatke i vodi evidencije o:

- školama i sveučilištima na kojima se predaje hrvatski jezik i kultura,
- znanstvenicima i istraživačima hrvatskog podrijetla,
- stručnjacima raznih profesija hrvatskog podrijetla,
- lobistima za hrvatske interese,
- političarima i parlamentarnim predstavnicima hrvatskog podrijetla,

– športskim udrugama, klubovima i istaknutim športskim djelatnicima i športašima hrvatskog podrijetla.

Gospodarska suradnja

Članak 52.

Republika Hrvatska potiče povezivanje hrvatskih gospodarstvenika izvan Republike Hrvatske i njihovih udruga s gospodarstvenicima i udrugama u Republici Hrvatskoj, unapređuje poslovne veze s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te potiče ulaganja u proizvodnju i turizam u Republici Hrvatskoj.

Radi stjecanja novih tržišta i promicanja izvoza hrvatskih proizvoda i usluga, Republika Hrvatska potiče suradnju s gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla u svijetu.

Republika Hrvatska, u suradnji s gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla, izrađuje i provodi razvojne projekte na područjima od posebne državne skrbi, manje razvijenim područjima i drugim područjima od gospodarskog interesa.

Republika Hrvatska, u suradnji s gospodarstvenicima iz Republike Hrvatske i gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla, na područjima iz stavka 3. ovoga članka prioritarno potiče razvojne projekte koji sadrže programe zapošljavanja povratnika i useljenika.

Financiranje razvojnih projekata iz stavka 4. ovoga članka provodi se iz sredstava Hrvatske banke za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) i drugih poslovnih banaka za koje jamstva daju Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (u daljnjem tekstu: HAMAG) i jamstveni fondovi Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ureda, utvrđuje iznos rezerviranih financijskih sredstava (kvote) unutar sredstava HBOR-a i kvote jamstava od HAMAG-a i jamstvenih fondova Republike Hrvatske za provedbu razvojnih projekata iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 53.

Republika Hrvatska, kao oblik gospodarske suradnje s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, susjednim i ostalim zemljama, potiče prekograničnu i regionalnu suradnju kroz vlastite projekte i pomoć pri kandidiranju na natječajima za fondove Europske unije.

Članak 54.

Vlada Republike Hrvatske će urediti pitanje financiranja programa mikrokreditiranja obiteljskih gospodarstava i obrta te osnivanje jamstvenog fonda za osiguranje kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva povratnika i useljenika u Republiku Hrvatsku.

Sukladno važećim propisima, a u suradnji s nadležnim tijelima, udrugama i gospodarskim subjektima Hrvata u Bosni i Hercegovini, osigurat će se financiranje programa mikrokreditiranja obiteljskih gospodarstava i obrta te jamstveni fond za osiguranje kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva za razvojne projekte u Bosni i Hercegovini.

Odredba stavka 2. ovoga članka na odgovarajući način odnosi se i na potrebite manjinske zajednice.

Članak 55.

Radi praćenja stanja gospodarskih odnosa i ulaganja Hrvata izvan Republike Hrvatske u Republiku Hrvatsku, Ured u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske vodi sljedeće evidencije:

- o hrvatskim gospodarstvenicima u svijetu i hrvatskim gospodarstvenicima povratnicima i useljenicima (adresar),
- o ulaganjima Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- o ulaganjima hrvatskih povratnika i useljenika,
- novčanih doznaka Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- vanjsko-trgovinske bilance sa zemljama nastanjenja Hrvata izvan Republike Hrvatske,
- gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj, čiji su vlasnici ili osnivači Hrvati izvan Republike Hrvatske, kao povratnici ili vanjski ulagači.

Nadležna tijela Republike Hrvatske dužna su Uredu dostavljati podatke za evidencije iz stavka 1. ovoga članka, pri čemu će se poštivati odredbe Zakona o zaštiti osobnih podataka.

V. POTICANJE POVRATKA HRVATSKIH ISELJENIKA I NJIHOVIH POTOMAKA U REPUBLIKU HRVATSKU I POTPORA POSEBNO UGROŽENIM SKUPINAMA HRVATA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE**Članak 56.**

Republika Hrvatska omogućuje povratak hrvatskih iseljenika i useljavanje njihovih potomaka.

Članak 57.

U svrhu olakšavanja procesa integracije u hrvatsko društvo, unutar Ureda ustrojava se »ured dobrodošlice«, u okviru kojega povratnici i useljenici, kao i svi drugi zainteresirani Hrvati izvan Republike Hrvatske, mogu dobiti potrebne informacije i pomoć u rješavanju pravnih i drugih pitanja, što uključuje i pomoć mentora/savjetnika u prvim koracima integracije u hrvatsko društvo.

U okviru »ureda dobrodošlice« pružaju se i informacije o carinskim povlasticama pri uvozu predmeta kućanstva i gospodarskog inventara kod povratka i useljenja u Republiku Hrvatsku, te o poreznim olakšicama za hrvatske povratnike/useljenike, fizičke i pravne osobe, pri njihovom nastanjenju i stupanju u poslovni odnos u Republici Hrvatskoj.

Poslove iz stavka 1. i 2. ovoga članka obavljat će i uredi državne uprave na županijskoj razini.

Članak 58.

Ured će izraditi posebni Program dobrodošlice i prihvata za one Hrvate iz iseljništva/ dijaspore koji imaju namjeru povratka i useljenja.

Potpoma posebno ugroženim skupinama**Članak 59.**

Republika Hrvatska putem diplomatsko-konzularnih predstavništava prati stanje ugroženih hrvatskih zajednica i pojedinaca u zemljama u kojima žive te ih štiti i pomaže im, uključujući i mogućnost povratka/useljenja u Republiku Hrvatsku i integracije u hrvatsko društvo.

Privlačenje učenika i studenata**Članak 60.**

Republika Hrvatska osigurava provedbu programa učenja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj, stipendiranja učenika i studenata hrvatskog podrijetla koji se školuju ili pohađaju visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i njihov smještaj u đačke i studentske domove.

Radi olakšavanja postupka upisa potiču se visokoškolske ustanove u Republici Hrvatskoj na donošenje upisnih kvota za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Prava na školarinu, smještaj i prehranu učenika i studenata Hrvata izvan Republike Hrvatske izjednačavaju se s pravima učenika i studenata iz Republike Hrvatske.

Hrvatske obrazovne i znanstvene institucije potiču se na osmišljavanje i provedbu projekata razmjene učenika i studenata Hrvata u Republici Hrvatskoj i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Članak 61.

U svrhu boljeg upoznavanja Republike Hrvatske potiče se organiziranje dolaska mladeži hrvatskog podrijetla u Republiku Hrvatsku, provedba ljetnih/zimskih škola hrvatskog jezika, različitih kulturnih i obrazovnih programa, te stručne prakse i sezonskog rada učenika i studenata.

Privlačenje znanstvenika**Članak 62.**

Vlada Republike Hrvatske putem nadležnih tijela razvija programe financiranja znanstvenih projekata, u cilju privlačenja znanstvenika hrvatskog podrijetla iz svijeta.

Vlada Republike Hrvatske putem nadležnih tijela uspostavlja stalni program »virtualnog mentorstva« između studenata i znanstvenika iz Republike Hrvatske sa studentima, znanstvenicima i gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla u svijetu s ciljem transfera posebnih znanja i iskustava.

Zapošljavanje Hrvata izvan Republike Hrvatske u skladu s potrebama tržišta rada**Članak 63.**

Ministarstvo nadležno za rad, u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, provodi projekte zapošljavanja Hrvata izvan Republike Hrvatske, u skladu s potrebama i mogućnostima Republike Hrvatske.

U svrhu iz stavka 1. ovoga članka, Hrvatski zavod za zapošljavanje osigurava dostupnost strukturiranih evidencija o potrebama tržišta rada u Republici Hrvatskoj, a Ured putem diplomatsko-konzularnih predstavništava iste čini dostupnima Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Olakšavanje povratka umirovljenika i drugih osoba

Članak 64.

Republika Hrvatska sklapanjem međunarodnih ugovora o socijalnom i zdravstvenom osiguranju stvara uvjete za olakšavanje povratka umirovljenika i drugih osoba u Republiku Hrvatsku.

Članak 65.

Ured prikuplja podatke i vodi evidenciju o hrvatskim povratnicima i useljenicima.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 66.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je Državnog ureda za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, središnjih tijela državne uprave prema propisanom djelokrugu i ureda državne uprave u županijama.

Članak 67.

Tijela državne uprave koja u svojoj nadležnosti imaju poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske prilagodit će svoj ustroj, djelovanje i razinu poslova odredbama ovoga Zakona.

Članak 68.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će državnog tajnika Ureda u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Vlada Republike Hrvatske donijet će Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ureda najkasnije u roku od 30 dana od dana imenovanja državnog tajnika.

Državni tajnik Ureda dužan je donijeti pravilnik o unutarnjem redu u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu Uredbe iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 69.

Vlada Republike Hrvatske i predstojnik Ureda donijet će provedbene propise za koje su ovlašteni odredbama ovoga Zakona, najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Zakon o Hrvatskoj matici iseljenika uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Do stupanja na snagu zakona iz stavka 2. ovoga članka Hrvatska matica iseljenika djeluje sukladno Zakonu o Hrvatskoj matici iseljenika (»Narodne novine«, br. 59/90.).

Članak 70.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nastavlja obavljati poslove iz svog djelokruga, koje preuzima Ured sukladno ovom Zakonu, do stupanja na snagu Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ureda.

Stupanjem na snagu Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ureda, Ured preuzima od Ministarstva vanjskih i europskih poslova opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, financijska sredstva osigurana za plaće i druga prava iz radnog odnosa, kao i druga financijska sredstva u odgovarajućem dijelu preuzetih poslova sukladno ovom Zakonu.

Stupanjem na snagu Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ureda, Ured preuzima državne službenike i namještenike Ministarstva vanjskih i europskih poslova koji su zatečeni na obavljanju preuzetih poslova sukladno ovom Zakonu.

Državni službenici i namještenici zatečeni na obavljanju preuzetih poslova nastavljaju s radom u Uredu i zadržavaju stečena diplomatska zvanja i status.

Po potrebi posla, državni službenici i namještenici Ureda mogu biti upućeni na rad u diplomatsko-konzularna predstavništva, na poslove vezane za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i druge poslove u skladu s njihovim kompetencijama, što će se urediti sporazumom između Ureda i ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

Državni službenici i namještenici iz stavka 3. ovoga članka nastavljaju s radom i zadržavaju plaće prema dosadašnjim propisima do donošenja rješenja o rasporedu na radno mjesto sukladno Pravilniku o unutarnjem redu Ureda.

Članak 71.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 019-03/11-01/01

Zagreb, 21. listopada 2011.